ZƏFƏR YÜRÜŞÜNDƏN 5 İL ÖTÜR...

MƏN, MƏNİM QƏHRƏMANIM VƏ YURDUM

Qarabağa qayıdış: xatirələr, duyğular, arzular

Elçin MEHRƏLİYEV,
yazıçı-publisist,
filologiya elmləri doktoru

3. AZADLIĞIN SEVİNCİ

Bəli, biz axır ki, haqqa qovuşduq, qələbə çaldıq, Qarabağimizin yolları üzümüzə açıldı! Allah böyükdür, ona inanmayana və şükr etməyənə lənət!

Fəqət Mahal kişinin bir çox prototipləri kimi, bu rolu oynayan Xalq artisti Kamal Xudaverdiyevin özü də, əsərdəki Güllü ana obrazını yaradan Xalq artisti Zemfira Əliyeva da, əsərə musiqi bəstələyən Əməkdar artist Adil Bəbirov da, o musiqini ifa edən estrada müğənnisi Arzu Rzayev də dünyalarını dəyişdiklərindən bu günü görə bilmədilər. Amma, əgər ruhun yaşaması haqqında deyilənlər doğrudursa, Qarabağın azadlıq xəbərinə onların da bizim qədər sevindiklərinə əminəm.

Mahal kişinin prototipi atam Əli müəllim rəhmətə gedəndə məzar daşının üzərinə bu sözləri həkk etdirmişdim:

Burda məsum insan yatır
Məsumlar məsud olar yuxusunda -
Yenə o yurd, torpaq qızılgül qoxusunda!
O, həsrəti adlayıb, qovuşub sevdasına,
Övladları baş əyir müqəddəs dünyasına.

Sevinirəm ki, onun "yuxusu" çin oldu. Allah "Qarabağ!" - deyə-deyə dünyasını dəyişmiş qarabağlılara və Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda döyüşlərdə həlak olan cəmi şəhidlərimizə qəni-qəni rəhmət eləsin! Amin!

* * *

Tarixi qələbə hərəyə bir cür təsir etdi: milli bayrağımızı dalğalandırıb bayram edən kim, "Gözün aydın, Vətən!", "Azadlığın mübarək, doğma Qarabağ!" deyib yurdun daşına-torpağına səcdə qılan kim, sevincin şiddətindən vəcdə gəlib hönkür-hönkür ağlayan kim, baş verənlərə inanmaqda çətinlik çəkib çaşqınlıq vəziyyətinə düşən kim, fədakar vətən oğullarına - şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyən, qazilərimizə cansağlığı arzulayan, qəhrəmanlıq, vətənpərvərlik nəğmələri qoşan kim... Bir sözlə, Azərbaycanda həyat birdən-birə dəyişmiş, canlanmış, işıqlaşmışdı:

- ona görə ki, vətənimizə, xalqımıza Noisey Kalankatlı (VII əsrin sonu - VIII əsrin əvvəli), Cəbrayıl ata (VIII əsr), Xaçınlı Vaxtanq (XII əsr), I Həsən (XIII əsr), Həsən Cəlal (1215-1261), Məhəmməd Füzuli (1494-1556), Pənahəli xan (1693-1763), əcdadları Məhəmməd Füzulinin də mənsub olduğu Bayat tayfasından olan Molla Pənah Vaqif (1717-1797), İbrahim xan Cavanşir (1732-1806), Qasım bəy Zakir (1784-1857), Mir Mehdi Xəzani (1819-1894), Xurşidbanu Natəvan (1832-1897), Mir Möhsün Nəvvab (1833-1918), Nəcəf bəy Vəzirov (1854-1926), Səməd bəy Mehmandarov - Lənkəranda doğulsa da, əslən Şuşalıdır (1855-1931), Cabbar Qaryağdıoğlu (1861-1944), Firidun bəy Köçərli (1863-1920), Haşım bəy Vəzirov (1867-1916), Əhməd bəy Ağaoğlu (1869-1939), Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933), Sultan bəy Sultanov (1871-1955), Həmidə xanım Cavanşir (1873-1955), Süleyman Sani Axundov (1875-1939), Cavad bəy Melikyeqanov (1878-1942), Xosrov bəy Sultanov (1879-1947), Üzeyir Hacıbəyov (1885-1948), Yusif Vəzir Çəmənzəminli (1887-1943), Bülbül (1897-1961), Xan Şuşinski (1901-1979), Xudu Məmmədov (1927-1988), Rafiq Əkiyev (1942 - --) və s. kimi görkəmli tarixi şəxsiyyətlər - sənətkarlar, alimlər, hərbçilər, siyasi-ictimai xadimlər bəxş etmiş qədim Qarabağımız düşmənin qara caynaqlarından qoparılmışdı. İndi onlar xalqımız və dövlətimiz tərəfindən qələbə əhval-ruhiyyəsi ilə yad edilrr, dağıdılmış qəbirləri, güllələnmiş heykəlləri, uşurulmuş abidələri yenidən sahmana salınıb ucaldılır;

- ona görə ki, tarixi-ədəbi yaddaşımızda yenilməzlik qalası, milli qürurumuzun simvolu kimi tanınıb yaşayan Şuşamız azad edilmişdi. Ali Baş Komandanın "Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!" kimi duyğulu kəlamları hər bir azərbaycanlının qəlbini riqqətə gətirmişdi;

- ona görə ki, dünyanın ən uzun çəkən münaqişələrindən birinə - 30 il davam edən və durmadan qurbanlar verdiyimiz Qarabağ münaqişəsinə son qoyulmuşdu, xalqımız uzun illər həsrətində qaldığı yurduna-torpağına könül cana, can ruhuna qovuşan kimi qovuşmuşdu;

- ona görə ki, doğma torpaqlarımız uğrunda döyüşlərdə şəhid olan vətən oğullarının qanı yerdə qalmamışdı. Uzun illər erməni qatillərinin qətlə yetirdiyi, Başlıbel, Qaradağlı, Meşəli, Ağdaban, Malıbəyli, Quşçular, Xocalı soyqırımına məruz qoyduğu dinc əhalinin qisası alınmışdı. Daşı daş üstündə qoyulmayan yurdlarımıza, uçurulub dağıdılan müqəddəs yerlərimizə, talan edilən maddi və mədəni sərvətlərimizə, yandırılan, məhv edilən bağ-bağatımıza, daha nələrə, nələrə görə haqq-hesab çəkilmişdi;

- ona görə ki, xalq öz Prezidentini yenidən tanımış, onun şəxsində həm siyasi fikir, həm də cəbhə döyüşlərində qalib gəlməyə qadir, yüksək intellektual səviyyəli, qətiyyətli, cəsarətli, vətənsevər bir lider seçdiyinə əmin olmuşdu. Cəmi bir neçə ay əvvəl, Qarabağın azadlığı uğrunda yürüş əmrini "gecikdirdiyinə" görə qınanılan cənab Prezident, Ali Baş Komandan indi, sanki birdən-birə əlçatmaz mərtəbədən yerə enmiş, sözün həqiqi mənasında xalq adamı olmuş, onun böyük sevgisini və dayağını qazanmışdı. Onun alnıaçıq, başıuca bir vəziyyətdə: "Uzun illər nə qədər düşünülmüş siyasət aparmışıq. Bir çox hallarda bu siyasətin əlamətlərini ictimaiyyətə təqdim edə bilmirdik. Çünki, sadəcə olaraq, bu, konfidensial məlumat idi və bizim planların reallaşmasına müdaxilə edilə bilərdi. Amma çox dəqiq, məqsədəuyğun, ardıcıl siyasət apararaq bir nöqtəyə vururduq, bir məqsədimiz var idi - torpaqlarımızı düşməndən təmizləmək. Buna nail olduq, həm döyüş meydanında, həm də danışıqlar masasında və razılaşma yolu ilə" - deyə xalq qarşısındakı etiraf və hesabat xarakterli çıxışı ürəklərə yağ kimi yayılmışdı. Onun şəhər və kəndlərimiz işğaldan azad edildikcə, hər bir qələbə xəbərini öz gücünə güvənən bir sərkərdə ədası ilə xalqa çatdırması, bunu qarşısıalınmaz "Dəmir yumruq" əməliyyatının tərkib hissəsi kimi şərh edib dəyərləndirməsi xalqımıza sadəcə gözaydınlığı deyil, həm də yeni azad-asudə bir həyatın başlanması haqqında mesajlar, bəyanatlar idi. Xalqla sadə dildə, ürəkdən tikan çıxaran ifadələrlə danışması, "Nə oldu, Paşinyan?", "Bəs Cəbrayıla yol çəkirdin?!", "Gorbagor oldu status!" , "İti qovan kimi qovduq" kəlmələri dildən-dilə dolaşır, xalqın qələbə əhval-ruhiyyəsini daha da yüksəldirdi;

- ona görə ki, Zəfər yürüşü millətimizin qəhrəmanlıq tarixini canlandırmış, igid oğullarımızın öz canlarını müqəddəs torpağımızın azadlığı yolunda rəşadətlə fəda etməyə həmişə hazır olduğunu bir daha sübut etmişdi, bu Vətən oğulları arxasında dünyanın böyük gücləri dayanan, müxtəlif lobbi təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirilən, sıralarına peşəkar və yüksək hazırlıqlı xarici muzdlu döyüşçülər cəlb edilən işğalçı bir ordunu əzmiş, darmadağın etmişdi və biz müzəffər Milli Ordumuzun Vətənimizi istər bu gün, istərsə də sabah hər cür qəsddən, təhlükədən qoruyacağına əmin olmuşduq, bu, təbii ki, qəlbimizi qürur və iftixar hissi ilə döyündürmüşdü;

- ona görə ki, Zəfər yürüşü yüz minlərlə soydaşımızın erməni zillətinə və həqarətinə məruz qalmasına, torpaqlarımızın düşmən tapdağında inildəməsinə görə gözlərinin dərinliyində bir qəm, kədər hiss edilən, günahkarmış kimi üzü gülməyən vətəndaşlarımızın şərəf və ləyaqətini özünə qaytarıb qınaq və ittihamdan qurtarmışdı;

- ona görə ki, xalqımız Azərbaycanın qəhrəmanlıq tarixinə heç vaxt pozulmayacaq və düşmən üzərində qələbənin lider ətrafında yumruq kimi birləşmək nümunəsini gələcək nəsillərə öyrədəcək "Dəmir yumruq" əməliyyatının qüdrətini görmüşdü;

- ona görə ki, Ermənistan Ordusunun burnu əzilmiş, məğlubedilməzliyi barədə uydurulmuş miflər üfürülüb şişirdilmiş şar kimi partladılmış, puça çıxarılmışdı;

- cəngavər əsgərlərimiz dərələrdən, meşələrdən, dağlardan keçərək, Şuşa əlçatmazlığına gecələr sıldırım qayalarla dırmaşaraq, yüngül atıcı silah, bıçaq, süngü ilə əlbəyaxa döyüşlərə girərək, hər küçə, hər məhəllə, hər ev uğrunda çarpışaraq düşməni təşviş içində qaçmağa məcbur etmişdilər - Şuşanın işğaldan azad edilməsi hər günü rəşadətli, qələbəli 44 günlük Zəfər yürüşünün məntiqi nəticəsi və zirvəsi idi;

- ona görə ki, çətin günündə, taleyinin sınaq məqamında yanında dayanan dostunu bir daha yaxından tanımışdı, Türkiyə - Azərbaycan qardaşlığının sarsılmazlığına bir daha əmin olmuşdu. Cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "İlk günlərdən, ilk saatlardan qardaş Türkiyədən göstərilən dəstək bütün dünyaya göstərdi ki, Türkiyə Azərbaycanın yanındadır. Əgər belə olmasaydı, ola bilərdi ki, artıq Ermənistan-Azərbaycan arasında olan bu münaqişə daha da geniş coğrafiyaya sıza bilərdi." Bəli, 1918-ci ildə Türk İslam Ordusu özünü çatdırıb Azərbaycanın erməni-bolşevik işğalından xilası uğrunda mücadilə aparmasaydı, bizim milli varlıq və milli dövlətçilik arzularımız bilmərrə məhv ola bilərdi. Təxminən 100 il sonra da Türkiyə qardaşlıq sevgisini, sədaqətini bir daha ortaya qoydu, bizi təkləyib əzənlərin qarşısında keçilməz sədd yaratdı. İndi xalqımız azad-asudə nəfəs alan Şuşamızda bu şəhərin toxunulmazlığına qarant kimi imzalanmış Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqındakı "Şuşa bəyannaməsi"ni bir nəfər kimi, canı-dildən dəstəkləyib, alqışlayır.

(Davamı 3-cü səhifədə)

MƏN, MƏNİM QƏHRƏMANIM VƏ YURDUM

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Türkiyənin prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı bu tarixi sənəd təkcə iki qardaş ölkə arasında əlaqələrini strateji tərəfdaşlıqdan müttəfiqlik zirvəsinə yüksəlməsi ilə əlamətdar deyil, həm də regionda və bütövlükdə Türk dünyasında sabitlik, rifah və inkişaf üçün əlverişli şərait yaratmaq məram-məqsədinin rəsmi şəkildə ifadəsidir;

- ona görə ki, xalqımız 30 illik insanı-insanlığı, yurddaşın yurda sədaqətini sınaq illərindən alnıaçıq çıxdığına görə mənəvi rahatlıq tapmışdı: ermənilər həmin müddət ərzində azərbaycanlılara qarşı soyqırımı törətmək, var-dövlətlərini çapıb-talamaq, evlərini, tarixi abidələrini, məscidlərini, qəbirlərini dağıdıb yerlə yeksan etmək, əsirlərə ağlagəlməz işgəncələr vermək, zəbt etdikləri torpaqlara addımbaşı ölüm "toxumu" - mina basdırmaq kimi insanlıqdan kənar əməlləri ilə öz rəzilliyini, azərbaycanlılar isə dinc birgəyaşayışa dəvət etmək, düşmənə qarşı qəddarlığa yol verməmək, yurd həsrətli nəğmələr qoşmaq, doğma yurdlarını itirməklə barışmamaq hərəkətləri ilə öz kimliklərini, Qarabağa ruhi-mənəvi bağlılıqlarını körk etmişdilər.

Və 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində erməni separatçılarının torpaqlarımızdan çıxarılması prosesi başa çatdırıldı, ölkəmizin suverenliyi tam təmin olundu. Bu tarixi hadisə Zəfər yürüşünün son akkordu, xalqımızın yüz illərdən bəri ürəyində gəzdirdiyi arzu-istəyin reallaşması demək idi. Azərbaycanın çoxəsrlik tarixində buna bənzər qələbə olmamışdır.

...Və insanlar aşıb-daşan bu hissləyəcan içində, 3 mindən çox Vətən fədaisinə - şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyə-diləyə uzun illər üzünə həstər qaldıqları torpaqlara can atır, müqəddəs yurd yerlərinə baş çəkirdilər. Mahal kişi demiş, ata-baba yurdu onları maqnit kimi özünə çəkirdi və bu gün də çəkməkdədir.

Mənim ziyarətim isə səhhətimlə əlaqədar olaraq xeyli gecikdi - iş belə gətirmişdi ki, 2020-ci ilin avqustunda açıq ürək əməliyyatına getməli olmuşdum və həkimlər mənə bir sıra qaydalara əməl etməyi, o cümlədən həyəcanlanmamağı tapşırmışdılar. Nə deyim, bəlkə bu səbəbdən... ya bəlkə də, daha çox doğma yerləri viran edilmiş vəziyyətdə görmək istəmədiyimdən...

4. ATA YURDUM GÜLLÜCƏ

Ancaq doğma yurdum Güllücənin ziyarətinə getməyə bilməzdim. Bir yay günü dostum Hətəm İbayevlə və qardaşım Natiqlə kəndə yollandıq və ...

Təəssüratımı bildirməzdən əvvəl bəzi fikirlərimi bölüşmək istərdim.

Camaat arasında işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızdakı bəzi xırda kəndlərin birləşdiriləcəyi haqqında söz-söhbət gəzir. Belədə biz bəzi yer-yurd adlarını itirmiş olarıq və buna yol verməli olmaz. Tarixi toponimlərin bərpası, gələcək nəsillərə ötürülməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yer-yurd adları - torpağa əzəli sahibliyin və yurd-yurddaş vəhdətinin güzgüsü və isbatıdır.

"Güllücə" sözünün mənası güllüçiçəkli yer, yəni fitotoponim kimi izah edilir. Lev Qumilyovun "Qədim türklər" əsərində qədim türk tayfalarından biri kimi "Gülcə" tayfasından da bəhs olunur. Bəlkə, Güllücə də qonşu Suma, İlxıçılar, Kolanı, Kəngərli və s. kəndlər kimi qədim türk tayfa adlarının daşıyıcısıdır və miqrasiyalar nəticəsində yayılan toponimlərdən biridir? Əlbəttə, bunlar dəqiqləşdiriləsi məsələlərdir.

Güllücə adında yaşayış məntəqələrinin sayı xeyli çox, yayılma arenası da kifayət qədər böyükdür. Belə ki, Güllücə adına türkdilli tayfaların geniş yayıldığı ərazilərdə (Türkiyənin ondan çox əyalətində, İranın Bostanabad ostanında, Qərbi Azərbaycanda (indiki Ermənistanın Amasiya rayonunda), Gürcüstanda və çox güman ki, bizə məlum olmayan digər yerlərdə rast gəlinir. Azərbaycan ərazisində "Güllücə" adında kənd Ağdam və Ağdaş rayonlarındadır. Habelə, ensiklopedik mənbələrdə respublikamızın Xocavənd rayonu ərazisində, Qarabağ silsiləsinin cənub hissəsində, hündürlüyü 2387 metrə çatan Güllücə adında bir dağın olması barədə məlumat verilir.

Rəsmi məlumatlardan o da məlum olur ki, 1980-ci illərin sonunda Ermənistandakı Güllücədə 1000 nəfərdən çox azərbaycanlı yaşamışdır. Lakin Ermənistandakı yüzlərlə digər azərbaycanlı kəndi kimi, Amasiyadakı Güllücənin sakinləri də növbəti və sonuncu dəfə deportasiyaya məruz qalmış, Ermənistan dövləti tərəfindən tarixi-etnik torpaqlarından qovulmuşlar. İndi orada bir nəfər də olsa azərbaycanlı yaşamır.

Mənim doğma kəndim, yəni Ağdamdakı Güllücə rayon mərkəzindən 26 kilometr şimalda, Qarabağ düzündə yerləşir. 1930-cu ilə qədər Yelizavetpol quberniyasının Cavanşir qəzasının tərkibində olub və sosial-iqtisadi, ictimai-mədəni inkişafına görə geridə qalmış kiçik yaşayış məntəqələrindən biri hesab edilib. Əslən Qarabağdan olan tanınmış yazıçı Süleyman Sani Axundovun hələ XX əsrin əvvəllərində yazdığı "Molla Qasım" hekayəsində Güllücənin inqilabdan əvvəlki dövrü vəziyyətinə toxunulmuş və tənqid edilmişdir. Əsərdə təsvir olunan həyat materialı o zamankı Azərbaycan məişəti üçün tamamilə sociyyəvi idi. Yazıçı bu hekayəsində Güllücəni fırıldaqçı Molla Qasımın səpdiyi toxumlar üçün "münbit mühit" kimi qələmə verir. Molla Qasım anlayır ki: "Mərkəzdən uzaq, qışlaqdan yaylağa uzanan yolun bir kənarında, kol-koslu, ilançayanlı bir düzdə bina edilmiş, əhalisi nəhayət dərəcədə avam, dini-mövhumat və büdpərəstlikdən qalma adətlər ağuşunda boğulan, həkimsiz, dərmansız yaşayan... bir kəndin, camaatin içində hər nə kələyi varsa, işlədə biləcəkdir. Odur ki, hərif bu kəndi və onun camaatını bəyənmişdi." Və "Molla Qasım belə bir kənddə həm ticarət, həm mollalıq, həm də həkimlik, ağsaqqallıq və qeyri vəzifələri əlinə keçirərək rahat yaşayır." Hekayənin davamında Güllücənin Şura hökuməti qurulandan sonra dəyişib tanınmaz hala düşməsi, batdaqlı küçələrinin düzəlməsi, elektriklə işıqlanması, cavanlar tərəfindən teatrın yaradılması, qadınlar üçün klubun açılması məlum olur... Yeri gəlmişkən, Ağdam rayonunun Mərzili kəndindən olan AMEA-nın müxbir üzvü, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru, professor, Böyük Britaniya Kral Akademiyasının fəxri üzvü Xudu Məmmədovun öz uşaqlıq illəri haqqındakı yazılı xatirələrindən belə məlum olur ki, Şura hökuməti qurulduqdan sonra Güllücə Dairə İcraiyyə Komitəsinin sədri onun atası - Peterburq Dağ-Mədən İnstitutunu bitirmiş Surxay Kərbəlayi Xudaverdi oğlu olmuşdur və o, sonradan Ağdam torpaq şöbəsinin müdiri, kolxoz sədri vəzifələrində çalışmışdı. (Bax: V.Abbasov. Dahilərin, müdriklərin və fatehlərin həyat dərsləri. Bakı, "Təhsil" nəşr., 2013, s.523)

S.S.Axundovun "Nurəddin" adlı əsərində də Güllücə kəndinin adı çəkilir, amma bu dəfə dağ döşündə salınmış bir kəndin təbiətinin gözəlliyindən söz açılır, Ağdamın Güllücəsi isə, qeyd etdiyimiz kimi, dağlardan xeyli aralı - Kür-Araz ovalığının təmas zonasında, Qarabağ düzündə yerləşir.

Güllücə sonrakı illərdə Suma, Tağıbəyli, İlxıçılar və Güllücə kəndlərinin daxil olduğu inzibati ərazinin mərkəzi olub, sosial, iqtisadi, mədəni siması tamamilə dəyişib, xüsusən də 1970-1980-ci illərdə rayonun ən nümunəvi kəndlərindən birinə çevrilib. Müasir texnika, su, işıq, qaz problemləri həll edilmiş, təsərrüfatı əsasən üzümçülük, heyvandarlıq, taxılçılıq və baramaçılıq üzrə ixtisaslaşmışdı. Kənddə orta və kəndli gənclər məktəbləri, mədəniyyət evi, klub, 2 kitabxana, kinoqurğu, 2 uşaq bağçası, xəstəxana, aptek, rabitə şöbəsi, telefon stansiyası, üzüm emalı zavodu, müxtəlif ticarət-iaşə obyektləri fəaliyyət göstərirdi. Adamları xeyli firavan yaşayırdı. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1981-ci ilin iyulunda 4 kəndi - Suma, Tağıbəyli, İlxıçılar və Güllücə kəndlərini özündə birləşdirən və Ağdam rayonunun qabaqcıl təsərrüfatlarından sayılan keçmiş Hüsü Hacıyev adına üzümçülük sovxozunun əməkçiləri ilə görüşə gəlmiş və bu zaman İlxıçı kənd sakini, Qarabağın tanınmış seyidlərindən olan Seyid Zeynalabdin Ağa ilə söhbətindən məmnun qalmışdır.

Artıq 1994-cü ildə kənd əhalisinin sayı xeyli artmış, 2143 nəfərə çatmışdı.

Qeyd etməliyik ki, Güllücə kəndindəki bütün yer-yurd adlarının hamısı (bağlar: Miri bağı, Bəy bağı, Çaylaq bağı, Kərbalalar bağı; düzənliklər, dərə-təpəliklər: Yalolu dərə, Leysanlı dərə, Qaraağac dərəsi, Karvansara yeri, Töhrə təpəsi, Molla Bəxtiyar təpəsi, Əlifin tirəsi, Qasım uşaqlarının Kotavan yeri; arx-çay adları: Qavartı çayı, İlxıçı çayı, yaxınlığından keçən Xaçın çayı, Cındırlı arxı, Quzanlı arxı; pir-ocaq adları: Əhmədi babanın ocağı, Cındırlı piri, Fuğara Seyidin ocağı və s. əzəldən türkcə olub, yəni onun toponimiya xəritəsində bir dənə də olsa kənar dil ünsürünə, elementinə rast gəlinməyib və bu adların hər biri tarixin müəyyən bir parçasının hekayətini nəql edir. Məsələn, hələ 60-cı illərdə kəndin ağsaqqalları danışırdılar ki, xarabalıqlarının izi qalmış Karvansara yeri deyilən yerdən karvan yolu keçirmiş və bu, çox güman ki, məşhur İpək yolundan ayrılan qollardan biri imiş, uzaq yol gələn dəvə karvanları burada ayaq saxlayırmış... Güllücə kəndinin şimalında isə tunc və dəmir dövrlərinə aid olan Töhrətəpə kurqanları, cənubunda isə ilkin orta əsrlərdən qalma Karvansaratəpə və Çaparyeri adlanan qədim yaşayış məskəninin qalıqları vardı.

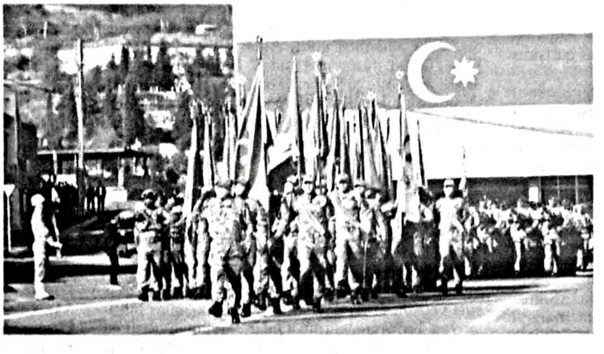

Güllücə 5 il müddətində erməni quldurlarının atdığı top, qrad atəşlərinin hədəfinə çevrilmiş, ağır döyüşlərdən sonra - 1994-cü il aprel ayının 16-da (atəşkəs haqqında Bişkek müqaviləsinin bağlanmasına bir ay qalmış) işğal olunmuşdur. Güllücənin müdafiəsi uğrunda gedən döyüşlərdə 250 nəfərə yaxın özünümüdafiə batalyonu üzvü, Milli Ordu əsgəri və mülki şəxs həlak olmuşdur. Uzun əsrlər doğma torpağına sahiblik etmiş, əkib-becərmiş, yağılardan qorumuş güllücəlilər bu dəfə ölkədəki çətinliklər üzündən müvəqqəti məğlub olmuş, yurdlarından didərgin düşərək pərakəndə halda, çadır düşərgələrində, orda-burda qoltuğa sığınmış vəziyyətdə yaşamaq məcburiyyətində qalmışlar.

2020-ci il noyabrın 20-də isə, qarşısıalınmaz Zəfər yürüşü nəticəsində Güllücə kəndi işğaldan azad edilmişdir.

(Davamı var)